

Ekologické víno se prosazuje

Ve světě se pěstuje více než 7,5 milionu hektarů révy vinné. Produkce vína představuje celosvětově necelých 280 milionů hektolitřů. Plochy vinic v České republice podle registru dosahují 19 633 hektarů, což je 0,2 procenta plochy světových vinic. Osázené plochy tvoří 17 611 hektarů, plochy vykloučených vinic asi 70 hektarů a plochy s právem na opětovnou výsadbu 656 hektarů. Informoval o tom emeritní ředitel Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského Jaroslav Staňa na setkání ekologických zemědělců na farmě ve Velkých Hostěrádkách na jižní Moravě. Podle něj se v poslední době stále více prosazuje víno z ekologických vinic.

Zuzana Fialová

Staňa připomněl, že celková plocha vinic v ČR obhospodařuje 18 414 hektarů. Z toho je 5697 hektarů s plochou do 0,1 hektaru, nad pět hektarů je pouze 199 hektarů. Důvodem je podle Staňy představa zhruba 1,34 milionu hektolitřů vína, dovoz sudového vína tvoří 0,693 milionu hektolitřů.

Jiří Sedlo, bývalý předseda Svazu vinařů ČR, poukázal na to, že v tuzemsku vyprodukované víno pokrývá pouze 40 procent z veškeré spotřeby vína u nás. Podle něj 469 výrobců v kategorii 0,01 až 0,1 hektolitrů vyprodukuje 20,6 tisíce hektolitřů vína. V kategorii nad deset tisíc hektolitřů je to pouze osm výrobců, kteří vyrobí 238 tisíc hektolitřů. Poznamenal, že Česká republika je státem s největší plochou vinic Svatovavříneckého na světě. Podíl modrých a bílých odrůd se v čase mění. Nyní je větší zájem o bílé odrůdy, proto se část modrých hroznů využívá k produkci rosé vín. Informoval, že existuje značný vývoj v odrůdové skladbě, dříve se podílelo na ploše vinic několik málo odrůd, nyní je jich více s menším podílem. Staré odrůdy, registrované v roce 1941 tvoří přes dvě třetiny plochy, ale jen čtvrtinu počtu všech odrůd. Odrůdy registrované po roce 1990 se na ploše vinic nepodílejí ani pěti procenty, ale počtem přesahují polovinu. Ekologické vinařnictví se začalo v Evropě prosazovat od 70. let minulého

■ Klíčové informace

- Důvodem je podle Staňy představa zhruba 1,34 milionu hektolitřů vína.
- V tuzemsku vyprodukované víno pokrývá pouze 40 procent veškeré spotřeby vína v republice.
- V ČR se již pěstuje réva vinná podle zásad ekologického zemědělství na více než 1000 hektarech.
- V ukázkovém vinohradu na ekofarmě ve Velkých Hostěrádkách jsou k vidění odrůdy Solaris, Laurot, Cerason, Erilon, Vesna, Regent a další.

Emeritní ředitel Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského Jaroslav Staňa na setkání ekologických zemědělců na farmě ve Velkých Hostěrádkách hovořil o pěstování révy vinné a produkci vína

Foto Zuzana Fialová

centa ploch vinic, avšak s trvalou tendencí růstu vzhledem k orientaci na ekologii. V ČR se pěstuje 18 takových odrůd, z toho 11 našich, a zaujímají 1,5 procenta ploch. Francie má 25 odrůd, ale tvoří jen 0,01 procenta

metrů od Brna, kterou před osmi lety převedla do režimu ekologického zemědělství firma Pro-Bio s. r. o., největší tuzemský výrobce biopotravin.

Hospodářství se rozšířilo

Na prvních 120 hektarech začala VH Agroton hospodařit v roce 2008. Postupně se farma rozšiřovala. V současné době obhospodařuje 366 hektarů orné půdy. Společnost se na své farmě zabývá pěstováním takzvaných minoritních plodin, jako je špalda, pohanka, oves nahý, čirok a další. Významnou plodinou zde je i potravinářská pšenice. Tyto suroviny pokrývají asi 15 až 20 procent celkové spotřeby společnosti Pro-Bio pro výrobu bioproduktů. Například po pluchaté pšenici špaldě je velká poptávka. Má sice podobně jako pšenice jednozrnka a dvouzrnka nižší výnos ve srovnání s v současnosti pěstovanými pšenicemi, je však velmi kvalitní z dietetického hlediska. „My jsme se zaměřili právě na tyto plodiny,“ připomněl jednatel společnosti Pro-Bio Martin Hutař.

Podle něj vzhledem k tomu, že se z živočišné výroby zabývají pouze chovem prasat a nemají tak dostatek organické hmoty, celé hospodaření je postaveno na střídání plodin, dodržování osevních postupů. „V osevním postupu máme dosti luskoviny a hlavně pěstujeme hodně meziplodin. To je ten základ,“ sdělil. Meziplodiny potlačují zaplevelení pole, obohacují půdu o živiny a zamezují jejich ztrátě. Jako zajímavost uvedl, že kořeny rostlin při ekologickém pěstování, kde se nehnojí rychle rozpustnými minerálními hnojivy, mají schopnost tzv. aktivní mobilizace živin, tedy si živiny vlastně najdou, mají mechanismy, kterými je umí „sebrat z půdy“. „Ke zhýčkané rostlině se nedostanou, když jí pořád hnojíte, tak už nemá potřebu je hledat,“ řekl a připomněl, že dělat dobře zemědělství znamená naučit se hospodařit i s vláhou. Významné postavení v ekologickém hospodaření má výtěžka, která má právě odplevelovací efekt, doplnil.

Dotržením střídání plodin, osevních postupů se zamezuje případné půdní erozi, podporuje se pestrost místních rostlin a živočichů, podílí se na tvorbě a udržování místní krajiny.

Co se týká živočišné produkce, společnost začala s chovem prasat. „Nyní je tato produkce v přechodném období, příští roky by

Ukázkový vinohrad na ekofarmě ve Velkých Hostěrádkách

Foto Zuzana Fialová

měla být prasata certifikována jako bio,“ přiblížil Hutař. Zatím chovají 300 kusů. V budoucnu by jejich počty chtěli rozšířit. Vedle prasat ve Velkých Hostěrádkách mají i stádo ovcí. Své neza-

zkoušet, učit se a hledat, jak stále zúrodňovat půdu“.

Podnik spolupracuje i s ornitology, na polích probíhá monitorování ptáků – jaké druhy a v jakém množství se zde vyskytují.

Zaměřují se na osvětu

O provoz farmy se stará Cyril Urbánek a jeho spolupracovníci.

Kromě profesionální ekofarmy VH Agroton zde již více než dva

Na farmě ve Velkých Hostěrádkách se zabývají mimo jiné pěstováním pohanky

Foto Zuzana Fialová

stupitelné místo v roli opylovačů plodin mají i na farmě chované včely. Hutař poznamenal, že ekologické zemědělství znamená „být stále v kontaktu s polem,

Tajným snem majitelů farmy je, aby se do místní krajiny navrátila vzácná koroptev polní, která zde kdysi bývala v hojných počtech.

roky funguje i zájmový spolek Veselá biofarma, ve kterém se angažují také někteří ze zakladatelů ekologického zemědělství v ČR. Jedním z nich je i Jiří Urban, podle kterého se ekofarma postupně stává místem setkávání zemědělců se spotřebiteli – zájemci o venkov, zemědělství a o biopotravinu. Spolek ukázkově pěstuje na certifikovaných plochách kromě révy vinné i bylinky, zeleninu, brambory a různé ovocné druhy. „Posláním spolu je propagace a podpora ekologického zemědělství, ochrany životního prostředí a zdravého životního stylu. Dále je to vzdělávání, osvěta a spolupráce s výzkumem, ochrana životního prostředí, biodiverzity a krajiny,“ sdělil Urban. Jako praktický příklad pro naplnění tohoto všeobecného cíle je zvoleno právě ekologické zemědělství, které je tradičním multifunkčním modelem hospodářské činnosti člověka, zajišťujícím jeho duchovní i materiální potřeby a plnohodnotnou výživu lidí bez negativních vlivů na své okolí.

Jiří Sedlo, bývalý předseda Svazu vinařů ČR, poukázal na to, že v tuzemsku vyprodukované víno pokrývá pouze 40 procent z veškeré spotřeby vína v České republice

Foto Zuzana Fialová

století, v České republice od roku 1991. V Evropské unii je nyní 135 tisíc hektarů těchto vinic. Například ve Francii je přes 50 tisíc hektarů biovinic v 15 tisících podnicích. V ČR se již pěstuje réva vinná podle zásad ekologického zemědělství na více než 1000 hektarech. Sedlo poznamenal, že do sklizně 2012 bylo možné víno označovat jen jako víno z ekologicky pěstovaných hroznů.

Podle organizace Copa/Cogeca tvoří v EU interspecifické (PIWI) odrůdy révy, které se vyznačují odolností proti chorobám révy vinné, mezi něž patří plíseň révy vinné, padlí révové, většinou podíl do jednoho pro-

plochy. Německo pěstuje většinou vlastní odrůdy, je jich asi 20 a tvoří tři procenta plochy. Polsko má devět převážně německých odrůd, které se podílí asi 60 procenty na celkové rozloze vinic v tomto státě.

Mezi interspecifické odrůdy patří například Malverina, Hibernál, Rinot, Savilon a další. V ukázkovém vinohradu na ekofarmě ve Velkých Hostěrádkách jsou k vidění odrůdy Solaris, Laurot, Cerason, Erilon, Vesna, Regent a další. Seminář o ekologickém vinařnictví proběhl za podpory Vinařského fondu ČR na dni otevřených dveří na ekofarmě VH Agroton ve Velkých Hostěrádkách, asi 30 kilo-

Chov prasat by se měl postupně rozšířit

Foto Zuzana Fialová